

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry -
Helsingfors naturskyddningsförening rf
Kotkankatu 9
00510 Helsinki

Valitus 17.1.2011

Helsingin hallinto-oikeus
kirjaamo
helsinki.hao@oikeus.fi
Ratapihantie 9
00520 HELSINKI

Asia: Helsingin luonnonsuojeluyhdistyksen muutoksenhaku koskien Helsingin kaupunginvaltuuston päätös 8.12.2010: Helsingin maanalaisen yleiskaavan hyväksyminen (nro 11830/1 ja 11830/2)

VAATIMUS

1) Helsingin ls-yhdistys vaatii kumoamaan maanalaisessa yleiskaavassa Haltiavuoren alle esitetyn vedenpuhdistamovaruksen (suunniteltu maanalainen tila) riittämättömien selvitysten ja vaikutusarviointien, yleiskaavan sisältövaatimusten sekä Helsingin yleiskaava 2002 vastaisuuden vuoksi.

PERUSTELUT

1) Selvitysten ja vaikutusarviointien riittämättömyys

Yleiskaavaa sekä vuonna 2010 hyväksytyä Keskuspuiston asemakaava tehtäessä ei ole riittävässä määrin selvitetty vedenpuhdistamon rakentamisen mahdollisia vaikutuksia vedenpuhdistamon yläpuolella sijaitseviin, Helsingin oloissa erityisen arvokkaisiin korpi- ja lehtoalueisiin. Nämä alueet on osoitettu luonnonsuojelualueeksi vuonna 2010 hyväksytyssä Helsingin keskuspuiston asemakaavassa.

Haltialan pohjoisosissa on merkittäviä määriä vesitaloudeltaan luonnontilaisia ja luonnontilaisen kaltaisia kosteita lehtoja, lehtokorpija sekä muita reheviä, ohutturpeisia korpija. Nämä biotoopit ovat äärimmäisen herkkiä vesitalouden muuttumiselle. Niiden luonnonsuojelullista merkittävyyttä korostaa muun muassa se, että monet niistä on luokiteltu luontotyypeinä uhanalaisiksi: saniaislehtokorvet (erittäin uhanalainen luontotyyppi), ruohokangaskorvet (erittäin uhanalainen luontotyyppi), tuoreet keskiravinteiset lehdot (vaarantunut luontotyyppi), tuoreet runsasravinteiset lehdot (erittäin uhanalainen luontotyyppi), kosteat keskiravinteiset lehdot (silmälläpidettävä luontotyyppi), kosteat runsasravinteiset lehdot (vaarantunut luontotyyppi). Helsingin luonnonsuojeluohjelmaan sisällytetyn Haltialan pohjoisen lehtoalueen arvoa nostaa alueen huomattava koko (44,22 ha). Osa vedenpuhdistamon varauksesta (Haltiavuoren luoteispuolinen alue) on maaperältään savipitoista (lähde: Helsingin maaperäkartta). Tällaisilla alueilla mahdollisuudet luontoalueiden vaurioitumiseen ovat suuremmat kuin toimittaessa puhtaasti kalliomailla.

Kaava-aineistoista ei käy riittävässä määrin ilmi se, mihin perustuu arvio siitä, että rakentamisella ei liene vaikutuksia vesitaloudeltaan herkkiin maanpäällisiin luontoalueisiin. Vastaavatyypisistä maanalaisesta rakentamisesta on Suomessa vielä melko niukasti kokemuksia, mikä korostaa tarvetta

riittäviin selvityksiin ja riittäviin vaikutus- ja riskiarviointeihin. Nyt tarkemmat kallioperäselvitykset sekä riskiarvioinnit on päätetty jättää asemakaavavaiheeseen. Ongelmaa syventää se, että käytännössä vedenpuhdistamon kaavavaraukseen (suunniteltu maanalainen tila) ei liity lainkaan varsinaista rakentamis- tai suunnittelumääräystä.

Alueen luonto-, virkistys- ja maisema-arvoille koituvien mahdollisten haittojen arviointia vaikeuttaa myös se, että sen enempää Keskuspuiston pohjoisosan asemakaavaa kuin maanalaista yleiskaavaakaan tehtäessä ei ole esitetty sitä, miten muun muassa ilmanvaihtokuilut ja mahdolliset poistumistiet aiotaan sijoittaa. Helsingin luonnonsuojeluyhdistyksen mielestä tarkempaa kallioperäselvitystä sekä muuta vaikutusarviota ei voi jättää tulevaan maanalaiseen asemakaavavaiheeseen.

Riittämättömiin selvityksiin voidaan lukea myös se, että vedenpuhdistuslaitoksen kustannuksia ei ole kaavan teon yhteydessä kunnolla selvitetty.

2) Yleiskaavan sisältövaatimusten vastaisuus

Vedenpuhdistamovaraus on monelta osin myös yleiskaavan sisältövaatimusten vastainen. Varaukselle ei ole selvitetty mitään vaihtoehtoja, eikä sen taloudellista toteutuskelpoisuutta ole myöskään arvioitu. Täten voidaan katsoa, että kaavaa laadittaessa ei ole riittävässä määrin otettu huomioon hankkeen taloudellisuutta. Sama koskee myös vesihuollon tarkoituksenmukaista järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestäväällä tavalla.

Mikäli hanke saattaa aiheuttaa vaikutuksia Keskuspuiston pohjoisosan arvokkaille luontokohteille (etenkin Pitkälän lehtojen SL-alueelle), sen ei voi katsoa riittävässä määrin vaalivan luonnonarvoja.

3) Ristiriitaisuus Helsingin yleiskaava 2002:n kanssa

Vedenpuhdistuslaitoksen varaus ei sisälly Helsingin yleiskaava 2002:een. Maanalaisella rakentamisella on optimistisestikin arvioiden vaikutuksia Keskuspuiston pohjoisosan maanpäälliseen luontoon ja maisemaan (ilmanvaihto, poistumis- ja pelastumistiet). Mahdollisia vaikutuksia voi olla myös maanpäälliseen vesitalouteen. Tästä syystä voidaan katsoa, että maanalainen asemakaava on ristiriidassa Helsingin yleiskaavassa Keskuspuiston pohjoisosaan osoitetun maankäytön kanssa. Vielä vahvempi ristiriita on Helsingin Keskuspuiston pohjoisosan asemakaavan kanssa, jonka kaupunginhallitus hyväksyi syksyllä 2010, ja jossa vedenpuhdistamon maanpäällinen osa on esitetty suojelualueeksi (SL-varaus).

Helsingin luonnonsuojeluyhdistyksen puolesta

Sirkku Manninen
puheenjohtaja

Markus Seppälä
sihteeri